

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לניהול ביה"ס למוסמכים
במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי

שקיפות בינ"ל ישראל (ע"ר)
Transparency International-(TI) ISRAEL(RA)

שקיפות ברשויות מקומיות

מרץ 2010

נותח ונכתב ע"י ד"ר ניסים כהן ועו"ד גליה שגיא

תודות לכל מתנדבי שקיפות בינ"ל ישראל אשר לקחו חלק בפרויקט:
יחיעם מר חיים ואיריס ששון –מנהלי הפרויקט
דוד איתן, גל גוזלן, אידית דרויאן, רונה טל, עומר לידור, יחיעם מר חיים,
יונה סביאטסקי, רייצ'ל קולינס, ערן רגב ואפרת שבת

שקיפות ונגישות מידע באתר אינטרנט ברשויות מקומיות בישראל

מטרה:

קידום שקיפות ונגישות המידע הניתן לתושבים על-ידי הרשויות המקומיות.

- בדיקת יכולתו של התושב לקבל אינפורמציה לגבי פעילות הרשות מתחום מגוריו.
- להעלות את המודעות הציבורית לחשיבות שקיפות המידע וזמינותו ברשויות המקומיות

שקיפות נבחנת בשלוש רמות (נגישות למידע/ הבנת המידע/ הבנת הקריטריונים לקבלת ההחלטות). הרמה הראשונה של השקיפות, רמת הנגישות למידע היא הרמה הבסיסית והכרחית ביחסים בין השלטון המקומי והתושב.

המערכת המוניציפלית בישראל היא הקרובה ביותר אל התושב ומשרתת אותו בחיי היומיום. כל תחום בחיי התושב קשורים לרשות; חינוך, בריאות, תברואה, תנועה, תכנון ובניה ועוד. בישראל 251 רשויות מקומיות.

עמותת שקיפות בינ"ל ישראל פועלת לקידום נורמות של אתיקה ושקיפות בחברה הישראלית. העמותה הינה נציגות של ארגון שקיפות בינ"ל העולמית (Transparency International).

זו השנה השנייה בה אנו בודקים את אתרי הרשויות המקומיות, כאשר השנה בחנו מספר רשויות רב יותר. ניכר כי מספר רשויות לקחו לתשומת ליבן את הערותינו מהשנה שעברה ומתחילות להפנים את חשיבות השקיפות ותפקידה בהגברת האמון ביחסיה עם האזרח.

אנו מקווים כי הפרויקט יאפשר יצירת שינוי והעלאת רף השקיפות המקובל כיום ברשויות המקומיות בשיח היומיומי עם התושב. נדגיש, כי אין בכוונתנו לערוך מחקר אקדמי, כי אם לספק תוצאות בדיקה בסיסית של המתרחש באתרי האינטרנט של הרשויות המקומיות בישראל. אנו תקווה כי נצליח להטמיע את חשיבות השקיפות ונגישות למידע ככלי הן בידי הרשות המקומית וראשי הרשות והן בידי האזרח.

הגדרות:

יסודות המושג שקיפות בפרויקט זה:

שקיפות פרוצדורלית: פרסום שעות קבלת קהל, כתובת, טלפון, פרוצדורות מנהליות, טפסים וכו'.

שקיפות סביבתית: פרסום נתוני איכות הסביבה.

שקיפות תכנית: פרסום דו"חות ותכני ישיבות.

שקיפות אתית/מוסרית: גילוי נאות של התנהגויות, פעולות או כוונות נאותות או לא נאותות כלפי בעלי עניין.

מתודולוגיה:

הבדיקה התבצעה בקרב אתרי אינטרנט של 28 רשויות מקומיות. האתרים נבחנו לאור פרמטרים המחויבים ברובם על-פי חוק חופש המידע תשנ"ח-1998 ו/או תקנות חופש המידע. על מנת לשמר אחידות בבדיקה, חובר שאלון מובנה סגור אשר באמצעותו בחן כל סוקר את הרשויות המקומיות שניתנו לו. הוקפד כי הסוקרים לא יבדקו ערים בהן הם מתגוררים.

השאלון שחובר הכיל מגוון של 33 קריטריונים שונים לבדיקת שקיפות וזמינות המידע לתושב. 32 קריטריונים קיבלו ניקוד זהה וקריטריון העוסק בקוד האתי קיבל נקודת בונוס נוספת. בסופו של תהליך שוקללו כל הנתונים של כלל הרשויות והתבצע ניתוח כללי של הנתונים שנאספו. להלן יפורטו ממצאי הבדיקה.

ממצאי הבדיקה:

כלל הפרמטרים שנבדקו שוקללו לציון מסכם עבור כל רשות. להלן, מפורטת טבלה מסכמת של ניקוד כלל הרשויות שנסקרו בפרויקט, מהשקופות יותר לשקופות פחות. כפי שניתן לראות, ירושלים, אשדוד, כפר סבא, באר שבע, נתניה ורעננה הגיעו לציון הגבוה ביותר בבדיקתנו. הערים שנמצאו הכי פחות שקופות בבדיקתנו היו צפת, טבריה ורחובות.

מקום	שם העיר	ניקוד
1	ירושלים	90
2	אשדוד	84
2	כפר סבא	84
3	באר שבע	83
4	נתניה	82.5
5	רעננה	82
6	חיפה	81.5
7	גבעתיים	81
7	תל-אביב	81
7	חולון	81
8	הרצליה	78
9	ראשון לציון	76.5

75	בני ברק	10
73.5	מודיעין	11
69	רמלה	12
65	קרית מלאכי	13
63	רמת גן	14
61.5	כרמיאל	15
60	חדרה	16
58	בית שמש	17
57	פתח תקוה	18
55.5	קרית שמונה	19
54	בת ים	20
51.5	אשקלון	21
50	אור יהודה	22
46.5	רחובות	23
42.5	טבריה	24
41.5	צפת	25

פירוט הממצאים:

פרטי התקשרות, אתר אינטרנט ומנוע חיפוש

לכל 28 הערים קיים אתר אינטרנט ובו מנוע חיפוש. כמו כן, בכל האתרים פורסמו פרטי ההתקשרות עם העירייה ופרטי המוקד הטלפוני.

פרסום המבנה הארגוני

המבנה הארגוני של הרשות המקומית (כולל הועדות השונות של העיר) פורסם במרבית אתרי האינטרנט. עם זאת, בעיריות חולון, ראשון-לציון, בת-ים ואור-יהודה, לא סופק דואר אלקטרוני לבעלי התפקידים. עיריית רחובות לא פרסמה את שמותיהם של בעלי התפקידים.

שקיפות פרוצדוראלית

פרטים מלאים ומדויקים לגבי שעות קבלת קהל, מספרי טלפון, שעות מענה טלפוני וכתובת פיזית של משרדי העירייה ניתנו בכלל הרשויות.

מוקד עירוני

פרטי המוקד העירוני ניתנו בכלל הרשויות שנבדקו.

פרטי התקשרות לממונה על חופש המידע

פרטי התקשרות לממונה על חופש המידע ניתנו באתר האינטרנט של **20** רשויות מקומיות מתוך **28** הרשויות שנבדקו.

עיריית רמת גן, פתח-תקוה, בת-ים, אשקלון, אור-יהודה, רחובות, טבריה וצפת לא צינו פרטי התקשרות לממונה. פרטי ההתקשרות לממונה בעיריית חיפה אינם נגישים אך קיימים..

נהלי חופש המידע

את נהלי חופש המידע ניתן היה להשיג באתר האינטרנט של **21** מתוך **28** הרשויות המקומיות שנבדקו. עיריית כרמיאל, פתח-תקוה, בת-ים, אשקלון, אור יהודה, טבריה וצפת לא פרסמו את הנהלים כנדרש בחוק. עיריית חיפה פרסמה את הנהלים בנגישות נמוכה.

אמצעי הפניה לנבחרי הציבור

אמצעי פניה מלאים או חלקיים לנבחרי הציבור של העירייה (שמות, טלפונים וכתובות דואר של חברי המועצה) ניתנו באתר האינטרנט של **15** מתוך **28** העיריות שנבדקו. הערים שלא פרסמו פרטים התקשרות באתר היו רחובות, קריית מלאכי, טבריה וכרמיאל.

עיריית חולון, קריית מלאכי, כרמיאל, חדרה, אשקלון, אור-יהודה, רחובות וטבריה לא פרסמו את מספרי הטלפון והמיילים של חברי המועצה.

עיריית ראשון לציון, רמלה, חדרה, קריית שמונה ובת-ים לא פרסמו אפשרות פניה בדוא"ל לחברי המועצה.

פרסום פרוטוקולים של ישיבות מועצה

פרסום פרוטוקולים של ישיבות מועצה ניתן על ידי **27** מהערים. עיריית צפת היא היחידה שלא נמצא באתר פרוטוקולים אלו.

עיריית ירושלים, כפר-סבא, גבעתיים, תל-אביב, מודיעין ובית שמש היו היחידות שסיפקו צילום/ הקלטות אודיו מיישיבת המועצה.

פרסום נתוני איכות המים

21 מהרשויות מסרו את נתוני איכות המים שלהם באתר האינטרנט של העירייה. נתוני איכות המים של העיר ירושלים, בני ברק, חדרה, קריית שמונה, אשקלון טבריה וצפת לא נמצאו באתרי העירייה.

פרסום דו"ח מבקר פנים שנתי

פרסום דו"ח מבקר פנים שנתי הופיע באתר האינטרנט של **15** רשויות מקומיות מכלל **28** הרשויות שנבדקו. הרשויות שבאתרן לא נמצא פרסום דוחות אלו היו חולון, ראשון לציון, בני ברק, מודיעין, רמלה, רמת גן, כרמיאל, בית שמש, קרית שמונה, רחובות, טבריה וצפת. עיריית חדרה פרסמה דו"ח עד שנת 2006 בלבד.

פרסום דו"ח שנתי לפי חוק חופש המידע

פרסום דו"ח שנתי לפי חוק חופש המידע נמצא רק באתרי **13** מתוך **28** הרשויות שנבדקו. רשויות אשר לא פרסמו דו"ח זה באתר האינטרנט: תל-אביב, הרצליה, רמלה, קרית מלאכי, רמת גן, כרמיאל, בית שמש, פתח-תקוה, קרית שמונה, בת ים, אשקלון, אור-יהודה, רחובות, טבריה וצפת.

פרסום ניגודי אינטרסים

טופס פרסום ניגודי אינטרסים לא פורסם על באף אחד מאתרי האינטרנט של הרשויות.

פרסום תקציב עירוני שנתי ודו"ח כספי רבעוני

פרסום תקציב עירוני שנתי הופיע באתר האינטרנט של **15** מכלל **28** הרשויות שנבדקו. לא פרסמו: עיריית בני ברק, מודיעין, רמת גן, חדרה, בית שמש, פתח-תקוה, קרית שמונה, בת ים, אשקלון, אור-יהודה, רחובות, טבריה וצפת.

פרוטוקולים של ועדת תכנון ובניה

פרוטוקולים של ועדת תכנון ובניה מקומיות הופיעו באתרי האינטרנט של **25** מתוך **28** עיריות שנבדקו. הרשויות שבאתרן לא הופיעו נתונים אלו היו רמלה, קריית שמונה וצפת.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לניהול ביה"ס למוסמכים
במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי

שקיפות בינ"ל ישראל (ע"ר)
Transparency International-(TI) ISRAEL(RA)

מכרזים עירוניים

פרסום מפורט של מכרזים עירוניים, הכולל קריטריונים של המכרז, תוצאות המכרז ונימוקי הזכייה הופיע רק באתרי עיריות ירושלים, חולון ובני ברק. במרבית האתרים האחרים התפרסם מידע זה בצורה חלקית בלבד. 5 מתוך 28 העיריות שנבדקו לא פרסמו כלל נתונים בנושא זה באתרם (צפת, קריית שמונה, קריית מלאכי, גבעתיים ובית שמש). יש לציין כי המכרזים שפורסמו היו ברובם מכרזי כ"א.

קיומן של תוכנית אתיקה וממונה אתיקה ברשות

רק שתי רשויות מכלל הרשויות שנבדקו (חיפה, בת ים) הציגו תוכנית אתיקה. עיריית באר שבע הציגה קיומם של תהליכי אתיקה בעירייה.